

ŠETŘENÍ O DOMNĚLÝCH ZÁZRAČNÝCH UZDRAVENÍCH*

Agnieszka Roszkowska

I. Explanatio terminorum

Tento článek se zabývá exegezí kanonických norem, které se týkají procesu *super miro*. V čase probíhajícího kanonizačního procesu je možné a někdy i nutné (*non pererant probationes*), aby bylo zahájeno šetření o domnělém zázračném uzdravení. Toto řízení, i když souvisí s probíhající kanonizační kauzou ohledně prohlášení heroických ctností či mučednictví konkrétního služebníka Božího, je řízením odlišným, přičemž toto řízení může probíhat souběžně s „hlavním“ řízením. Existují tedy tři druhy procesů v souvislosti s kanonizací: řízení o prohlášení blahoslaveného či svatého na základě heroických ctností; řízení o prohlášení nějakého křesťana za blahoslaveného či svatého na základě mučednictví; řízení ohledně prohlášení pravosti zázraku. Účelem posledně jmenovaného řízení je potvrdit „shůry“ s konečnou platností svatost života Božího služebníka, a je požadován pro blahořečení Božího služebníka-vyznavače a svatořečení blahoslaveného i mučedníka. Většinou se jedná o zázračná uzdravení z fyzické nemoci (v tomto článku jsou použity vzory písemností zmiňující uzdravení dítěte).

II. Průběh řízení

Šetření probíhá v dvou fázích: diecézní a římské.

1. Diecézní šetření zahrnuje čtyři části:

a) úvodní fázi; b) předložení listinných důkazů; c) předložení svědeckých důkazů; d) uzavření řízení a odeslání akt na kongregaci do Říma.

Před samotným zahájením řízení je nutné uvědomit si následující skutečnosti: Kompetentní pro projednávání řízení je diecézní biskup (a všichni jemu podle práva na rovné postavení)¹ v místě, kde se zázrak stal.² Eventuální přenesení kompetence může udělit Kongregace pro svatořečení a blahořečení na žádost biskupa, který hodlá získat kompetenci se souhlasem diecézního biskupa místa zázraku.

Navrhovatel řízení je tentýž jako navrhovatel hlavního řízení, ve kterém se projednává svatost či mučednictví služebníka Božího. Postulátor v kauze také zůstává stejný jako postulátor hlavního řízení. Pokud je řízení v římské fázi, která vyžaduje, aby postulátor bydlel v Římě, je nutný vicepostulátor pro diecézní fázi řízení *super miro*. Vicepostulátor, jmenovaný postulátorem a potvrzený navrhovatelem, jedná ve spolupráci s postulátorem římské fáze.

Předmětem šetření je zjištění, zda domnělé zázračné uzdravení na přímlovu služebníka Božího odpovídá pravdě. Vyšetřování se zakládá na dvou elementech: vědeckém a teologickém. Element vědecký má prokázat, zda je

uzdravení vědecky nevysvětlitelné, dokonalé a trvalé. Element teologický zkoumá bezprostřední spojení mezi příčinou a účinkem, tj. mezi skutečností vědecky nevysvětlitelnou a prosbou o přímluvu služebníka Božího. Podobně jako i v jiných kanonických procesech, stejně i zde, důkazy, které se mají získat, jsou jednak rázu listinného, jednak jde o důkazy získané ze svědeckých výpovědí očitých svědků.

Úkol postulátora

Postulátor, dříve než předloží žádost kompetentnímu biskupovi, musí zjistit existenci *fumus boni iuris* (zdání dobrého práva neboli opodstatněnosti na první pohled), potvrzenou písemným míněním odborného znalce (nejčastěji ošetřující lékař).³ Tento znalec z oboru medicíny se vyjádří podle své kompetence ohledně skutečnosti vědecky nevysvětlitelné. K žádosti o zahájení šetření o domnělém zázraku postulátor připojí diecéznímu nebo eparchiálnímu biskupovi krátkou a přesnou zprávu o zvláštních okolnostech případu, seznam svědků a všechny dokumenty vztahující se k případu.⁴ V případě domnělých uzdravení jsou potřebné lékařské dokumenty i testy výsledků (např. klinické záznamy, lékařské záznamy, laboratorní výsledky a analýzy).⁵

Úkol diecézního biskupa

Kompetentní biskup, který obdržel žádost postulátora, po zvážení žádosti a její oprávněnosti, jmenuje svého delegáta anebo osobně předsedá ustanovenému tribunálu. Nároky (vlastnosti) kladené na biskupského delegáta jsou analogické k vlastnostem vyžadovaným pro soudce, tj. musí být knězem, bezvadné pověsti, doktorem nebo alespoň licenciátem

kanonického práva (viz kán. 1421). Před přijetím žádosti o zahájení řízení přizve diecézního ochránce spravedlnosti (viz kán. 1430), aby se k žádosti vyjádřil.

Předvolání ochránce spravedlnosti k zahajovacímu řízení (*sessio*)

Z pověření J. Exc. N. N., biskupa [diecéze], předvolávám R. D. N. N. na den ... měsíce ... roku ... v ... hodin na úřad kurie v ..., aby tam v přítomnosti nejdůstojnějšího biskupa prozkoumal a vyjádřil se ke všemu, co uzná za vhodné, ohledně zahájení procesu o předpokládaném zázraku, připisovaném přímluvě služebníka Božího N. N.

*místo, datum
N. N., kancléř*

Ustanovení tribunálu

Dekret o ustanovení tribunálu zahrnuje tři části: **rozhodnutí biskupa o zahájení šetření** s jasně stanoveným předmětem šetření; **jmenování** biskupského delegáta, ochránce spravedlnosti, odborného znalce, notáře a také překladatele; předvolání členů tribunálu k prvnímu zasedání/zahájení šetření, během kterého přijmou svěřený úkol a složí přísahu. Pozornost si zasluhuje fakt, že aktivní účast odborného znalce – lékaře je vyžadována od samého začátku a je nutná také během výsledků jednotlivých svědků.⁶

Ustanovení soudního tribunálu

Já, Mons. N. N., biskup [diecéze], poté, co jsem se dne ... seznámil s žádostí *supplex libellus*, kterou mi předložil R. D. N. N., legitimně ustanovený postulátor v beatifikačním procesu služebníka Božího N. N., jak vyplývá ze jmenovacího dekretu, vydaného S. M. N. N., generální představenou Kongregace sester N. N.,

stanovuji,

aby bylo zahájeno diecézní šetření ohledně předpokládaného zázračného uzdravení dítěte N. N., připisovaného příměluvě Božího služebníka N. N.

Proto

jmenuji

jako soudce-delegáta R. D. N. N. (*musí to být kněz*)
jako ochránce spravedlnosti R. D. N. N. (*musí to být kněz*)
jako lékařského znalce tohoto soudního tribunálu doktora N. N. (*musí být vždy přítomen u výsledků*)
jako překladatele N. N.
jako notáře N. N.

Náš kancléř R. D. N. N. nechť pečlivě informuje všechny jmenované členy soudního tribunálu o jejich jmenování a vyzve je, aby se všichni dostavili dne ... v ... hodin na úřad kurie v ..., aby tam oficiálně přijali ustanovení, jímž byli pověřeni, složili odpovídající přísahu a zahájili tento soudní proces.

Mons. N. N.
biskup ...

N. N.
kancléř diecéze

První zasedání neboli zasedání k otevření řízení

Účelem prvního zasedání je převzetí úkolů a složení přísahy. I když je již jmenován biskupský delegát, praxe vyžaduje, aby předsedal prvnímu zasedání samotný biskup. Toto zasedání může probíhat za účasti Božího lidu. Za přítomnosti diecézního biskupa, tribunálu (biskupský delegát, ochránce spravedlnosti, notář) a odborného znalce je postulá-

torem vyslovena žádost o zahájení šetření.⁷ Poté biskup přijímá jmenování postulátora a předloží je biskupskému delegátovi a ochránci spravedlnosti, aby je zkontrolovali. Pokud není žádná námitka, biskup prohlásí platnost jmenování.

Dokumenty, které je třeba přiložit k prvnímu zasedání

1. Zahajovací dekret a jmenování soudního tribunálu;
2. Žádost *supplex libellus*;
3. Jmenovací dekret postulátora;
4. Seznam svědků (podepsaný postulátorem);
5. Kromě svědků představených postulátorem musí soudní tribunál vyslechnout nejméně další dva svědky *ex offio* (jejichž jména nejsou zařazena v seznamu) a rovněž musí vyslechnout také dva lékařské znalce *ab inspectione*;
6. Lékařská dokumentace shromážděná postulátorem;
7. Otázky pro výslech svědků (podepsané ochráncem spravedlnosti a lékařským znalcem);
8. Předvolání ochránce spravedlnosti;
9. Je třeba připravit razítko pro soudce-delegáta, pro ochránce spravedlnosti, pro notáře, pro lékařského znalce. Každý musí mít své vlastní razítko, na němž je uvedeno: Kanonizační řízení N. N. Biskupská kurie v ... – soudce-delegát – ochránce spravedlnosti – atd.

Po přečtení žádosti postulátora (*supplex libellus*) a dekretu o ustanovení tribunálu, biskupský delegát a ostatní členové tribunálu přijímají pověření a slibují věrně je splnit a zachovat tajemství. Následuje jednotlivá pří-

saha všech biskupem počínaje. Na závěr postulátor předává biskupovi seznam svědků a následuje podepsání zápisu.

Protokol prvního zasedání (sessio)

Ve jménu Páně. Amen.

Léta Páně ..., dne ... měsíce ... v ... hodin v přítomnosti J. Exc. Mons. N. N. a R. D. Mons. N. N., biskupského delegáta, se v kanceláři biskupské kurie v ... shromáždili tito jmenovaní členové soudního tribunálu: R. D. N. N., ochránce spravedlnosti, doktor N. N., lékařský znalec soudního tribunálu, pan N. N., notář.

R. D. N. N., legitimně jmenovaný postulátor v beatifikační kauze Božího služebníka N. N., jak vyplývá z předloženého jmenovacího dekretu, předstoupil před tento soudní tribunál s žádostí, aby bylo zahájeno diecézní šetření ohledně uzdravení dítěte N. N., které je považováno za zázračné a které je připisováno přímlově výše zmíněného Božího služebníka.

Nejdůstojnější biskup vyslechl žádost postulátora a převzal od postulátora jeho pověření, které předložil ke kontrole biskupskému delegátovi a ochránci spravedlnosti. Protože proti tomuto pověření nebyly vzneseny žádné námítky, uznává ho biskup za platné.

Já, N. N., kancléř, jsem poté přečetl žádost *supplex libellus*, sepsanou postulátorem dne Poté jsem přečetl dekret, v němž biskup Mons. N. N. nařídil, aby byl zahájen proces, a ustanovil soudní tribunál.

Biskupský delegát a ostatní členové soudního tribunálu ochotně přijali úkol, jímž byli pověřeni, vyjádřili odhodlání plnit jej s věrností a zavázali se zachovávat odpovídající tajemství.

Vzápětí všichni složili předepsanou přísahu. Jako první přísahá biskup s použitím této formulace:

„Ve jménu Božím. Já, Mons. N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který se mě týká v rámci diecézního šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připisovaném přímlově Božího služebníka N. N. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+ [podpis] biskup

Také biskupský delegát, ochránce spravedlnosti, lékařský znalec soudního tribunálu a notář složili následující přísahu:

„Ve jménu Božím. Já, N. N., biskupský delegát v diecézním šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připisovaném přímlově Božího služebníka N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který mi byl svěřen. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+[podpis] biskupský delegát

„Ve jménu Božím. Já, N. N., ochránce spravedlnosti v diecézním šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připisovaném přímlově Božího služebníka N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který mi byl svěřen. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+[podpis] ochránce spravedlnosti

„Ve jménu Božím. Já, N. N., jmenovaný jako lékařský znalec soudního tribunálu v diecézním šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připisovaném přímlově Božího služebníka N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který mi byl svěřen. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+[podpis] lékařský znalec

„Ve jménu Božím. Já, N. N., notář v diecézním šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připisovaném přímlově Božího služebníka N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který mi byl svěřen. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+[podpis] notář

Jako poslední složí předepsanou přísahu postulátor:

„Ve jménu Božím. Já, N. N., pravomocně ustanovený postulátor v beatifikačním řízení Božího služebníka N. N., přísahám, že budu věrně a pečlivě vykonávat úřad, který mi byl svěřen. Dále přísahám, že zachovám patřičné tajemství. Kéž mi pomáhá Bůh i tato svatá Evangelia.“

[razítko]+[podpis] postulátor

Postulátor poté předal soudnímu tribunálu seznam svědků, přičemž mu zůstává právo i pravomoc představit nové svědky. Rovněž předal lékařskou dokumentaci, kterou měl k dispozici.

Biskupský delegát přikázal níže podepsanému kancléři, aby to, co bylo vykonáno v tomto řízení (*sessio*), uložil do akt procesu, připojil k tomu jmenovací dekrety a všechno to předal notáři. Na závěr biskup, biskupský delegát, ochránce spravedlnosti, lékařský znalec a notář podepsali tento dokument, jak následuje: (následují razítka a podpisy biskupa, soudce-delegáta, ochránce spravedlnosti, lékařského znalce, notáře).

O všech těchto skutečnostech a o každé z nich jednotlivě jsem já, níže podepsaný kancléř, sepsal tento protokol, a v dobré víře jsem ho podepsal a označil svým razítkem (razítkem kancléře).

Vystaveno v ... dne ... léta Páně ...

[razítko]+[podpis] kancléř

Prohlášení notáře

Já, notář v diecézním šetření ohledně předpokládaného zázračného uzdravení dítěte N. N., připsovaného přímluvě Božího služebníka N. N., prohlašuji, že jsem od kancléře kurie obdržel akta prvního řízení (*sessio*) diecézního šetření spolu s odpovídajícími dokumenty.

Vystaveno dne ... v kurii v ... léta Páně ...
[razítko]+[podpis notáře]

Předložení svědeckých důkazů

Důkazní fáze, aby byla úplná a vyčerpávající, vyžaduje vyslechnutí očitých svědků navržených postulátorem a také svědků *ex offio* (povinně mezi ně patří ošetřující lékař) podle otázek připravených ochráncem spravedlnosti s pomocí odborného znalce.⁸ Otázky se mají týkat jak elementu vědeckého, tak teologického. Soudní tribunál musí získat prostřednictvím výsledku svědků a shromážděním veškeré lékařské dokumentace nezbytné prvky pro posouzení případu, považovaného za zázračný, se zvláštní pozorností věnovanou chronologickému dění. Chronologické dění (následnost mezi patologiemi, diagnózami, lékařskými procedurami, následky lékařských procedur – to vše je chronologicky uspořádáno) se musí týkat:

- způsobu nemoci, jejího objevení se a jejího rozvoje až do nejakutnější fáze;
- diagnózy nemoci se všemi lékařskými dokumenty, které potvrzují její vědeckou jistotu;
- chronologie lékařských procedur, které byly poskytnuty pacientovi (od výsledku lékařského i nelékařského personálu, přes lékařské záznamy a terapie k výsledkům laboratorních vyšetření);
- chronologie vzývání Božího služebníka (což musí vyplývat z výpovědí všech svědků);

- chronologie opětného nabytí zdraví tohoto nemocného s důrazem na soulad mezi vzýváním a uzdravením (což musí vyplývat z výpovědí všech svědků).

Lékařský znalec, jmenovaný dekretem diecézního biskupa jako člen soudního tribunálu, poté, co prozkoumal daný případ, **musí formulovat specifické otázky pro výslech**. Instrukce *Sanctorum Mater* stanovuje v článku 81: „Jestliže se šetření týká domnělého zázraku, musí kompetentní biskup odevzdat materiál shromážděný postulátorem odborníkovi v dané disciplíně, který zformuluje příslušné otázky, jež budou potom zahrnuty do výsledků připravovaných promotorem spravedlnosti.“⁹ Cílem tohoto ustanovení je získat veškeré vhodné lékařské informace, týkající se diagnózy, prognózy, terapie a uzdravení pacienta. Seznam otázek musí podepsat znalec spolu s ochráncem spravedlnosti. Připojený vzor otázek pro výslech může být pozměněn podle konkrétních potřeb daného případu a obohacen o další otázky lékařského charakteru, vypracované lékařským znalcem.

Když se provádí výslech svědků, v protokolu se uvede číslo otázky a připojí se k němu celá odpověď svědka na danou otázku. Pokud jsou svědkovi kromě otázek, číslovaných v seznamu otázek, položeny otázky *ex offio*, uvedou se tyto otázky do protokolu v plném znění.

Lékařský znalec musí být vždy přítomen u výsledků svědků, aby jim mohl klást vhodné technické otázky *ex offio* a aby mohl objasňovat nejasné body.¹⁰ **Nepřítomnost lékařského znalce u výsledků působí neplatnost celého procesu!**

Biskup jmenuje prostřednictvím de-

kretu také dva další znalce *ab inspecti-one*, jejichž úkolem je navštívit uzdraveného, zjistit jeho aktuální zdravotní stav a ověřit, zda u něho nenajdou známky nemoci, kterou trpěl. Každý z těchto dvou znalců vyhotoví samostatně svou zprávu a bude vyslechnut soudcem-delegátem jako svědek *ex offo*.

Kromě seznamu svědků, představených postulátorem, a kromě dvou lékařských znalců *ab inspecti-one*, kteří jsou zároveň svědky *ex offo*, musí soudní tribunál vyslechnout další dva svědky *ex offo* (celkem tedy čtyři svědky *ex offo*).

Je jasné, že otázky, které je třeba položit dvěma lékařským znalcům *ab inspecti-one* mají speciální lékařský charakter; formuluje je *ad hoc* lékařský znalec, který je členem soudního tribunálu.

Vzor otázek pro výslech

a) obecné otázky

1. Svědek je upozorněn na závažnost přísahy, kterou složil, a na morální i právní povinnost vypovědět celou pravdu.
2. Osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, stupeň příbuzenství s uzdraveným atd.)
3. Kdy jste poznal dítě? Jste s ním v příbuzenském vztahu?
4. V jakém zdravotním stavu se dítě nacházelo před tím, než onemocnělo kritickou nemocí?
5. Jakými dalšími nemocemi toto dítě trpělo od narození až do onemocnění leukémií?

b) o nemoci

6. Kdy se projevila nemoc dítěte?
7. Kdo mu pomáhal?
8. Jaká pomoc mu byla poskytnuta?
9. Kdy bylo převezeno do nemocnice?

10. Jakou diagnózu stanovili lékaři, kteří ho přijímali do nemocnice?

11. Jaká lékařská vyšetření byla provedena?

12. Jaká diagnóza byla stanovena?

13. Co bylo řečeno příbuzným ohledně vážnosti stavu dítěte?

14. Kdo s příbuznými o dítěti mluvil?

15. Který moment v nemoci dítěte byl nejkritičtější?

16. Jaké terapie byly aplikovány na nemocném?

17. Po jakou dobu byly tyto terapie aplikovány?

18. Kdy se začal stav nemocného zlepšovat?

19. Kdy bylo prohlášeno, že se nemocný dostal mimo nebezpečí života?

20. Je možné způsob jeho uzdravení připisat výlučně terapiím, které byly aplikovány?

21. Nachází se ve způsobu uzdravení prvky, které převyšují obvyklý přirozený průběh uzdravení?

22. V jakém stavu byl nemocný v momentě propuštění z nemocnice?

23. Jaké další kontrolní návštěvy tohoto dítěte se uskutečnily?

24. V jakém stavu bylo zdraví tohoto dítěte, když se poprvé dostavilo na kontrolu? A při dalších kontrolách?

25. Jaký je aktuální zdravotní stav tohoto dítěte v současné době?

26. Připojit všechny technické otázky, které lékařský znalec soudního tribunálu považuje za nezbytné!

c) o vzývání Božího služebníka

27. Kdy se započalo se vzáváním Božího služebníka?

28. Byl vzýván výlučně Boží služebník?
 29. Kdo začal vzývat Božího služebníka?
 30. Jakými modlitbami byl vzýván Boží služebník?
 31. Po jakou dobu byl vzýván Boží služebník?
 32. Kolik lidí se modlilo za uzdravení?
 33. Kdy se projeví první známky zlepšení zdravotního stavu nemocného?
 34. Myslíte si, že uzdravení dítěte je možné přisoudit lékařským terapiím, nebo se jedná o nevysvětlitelnou událost?
 35. Myslíte si, že je uzdravení tohoto dítěte zázračné? Proč?
 36. Slyšel jste mluvit o tomto Božím služebníku?
 37. Domníváte se, že jde o svatého člověka?
 38. Víte o nějakých jiných milostech nebo zázracích, které je možné připsat jeho přímě?
 39. Chcete něco přidat, škrtnout nebo opravit?
 40. Přísaháte, že jste vypověděl pravdu?

(Datum a podpis ochránce spravedlnosti a lékařského znalce)

Předložení dokumentárních důkazů

Postulátor zde má, na rozdíl od řízení ohledně heroických ctností, právo předložit všechny dokumenty vztahující se k případu.¹¹ V případě domnělých uzdravení jsou potřebné lékařské a klinické dokumenty, jakož i testy výsledků (např. klinické záznamy, lékařské záznamy, laboratorní výsledky a analýzy).¹² Instrukce *Sanctorum Mater* poskytuje řešení i pro případ, že se ošetřující lékaři odmítnou dostavit k výsledku: „Jestliže při šetření o domnělém zázračném uzdravení by lékaři,

kteří léčili uzdravenou osobu, odmítli být dotazováni, mohou, je-li to možné, pod přísahou vypracovat písemnou zprávu o nemoci a o jejím průběhu. Taková zpráva se připojí k aktům šetření.“¹³ Následující článek pak uvádí: „Jestliže při šetření o domnělém zázračném uzdravení

by lékaři, kteří léčili uzdraveného, odmítli vypracovat písemnou zprávu o nemoci a jejím průběhu, může biskup anebo jeho delegát dekretem jmenovat osobu, přednostně odborníka v oblasti lékařství, aby převzala od těchto lékařů jejich svědectví. Jmenovaná osoba musí složit přísahu, že bude věrně plnit svůj úřad a zachovávat služební tajemství. Přísaha musí být zapsána a připojena k aktům šetření. Po obdržení svědectví od uvedených ošetřujících lékařů bude jmenovaná osoba tázána biskupem nebo jeho delegátem za přítomnosti promotora spravedlnosti, notáře a lékařského znalce.“¹⁴

Jmenování znalců *ab inspectione*

Znalci *ab inspectione*¹⁵ musí být nejméně dva, písemnou relaci o současném zdravotním stavu uzdravené osoby však předkládá každý zvlášť. Znalci musí být předvoláni jako svědci *ex offio*.¹⁶ Jejich úkolem je: 1) navštívit uzdravené dítě; 2) vypracovat samostatně svou zprávu; 3) být vyslechnuti každý zvlášť soudním tribunálem jako svědkové *ex offio*.

Vážený pane doktore N. N.,
 na základě kanonického šetření o předpokládaném zázračném uzdravení dítěte N. N., připsovaném přímě Božího služebníka N. N., jako soudce-delegát pro toto šetření Vás žádám o posouzení aktuálního zdravotního stavu výše jmenovaného dítěte. Poté, co vyšetříte toto dítě, Vás žádá o vypracování podrobné zprávy o výsledcích Vašeho vyšetření.

Připomínám Vám, že pokud přijmete toto pověření, máte povinnost předstoupit před soudní tribunál, abyste složil přísahu *de munere bene adimplendo*.

N. N.
soudce-delegát

Přísaha bude mít tuto formulaci:
„Já, N. N., ab inspectione v šetření o předpokládaném zázraku, připisovaném přimluvě Božího služebníka N. N., přísahám, že věmě a pečlivě splním úkol, který mi byl svěřen, že se nenechám ovlivnit žádnou osobou a že zachovám mlčení o obsahu těchto dokumentů. K tomu mi pomáhej Bůh a svatá Evangelia.“

Závěr řízení a odeslání akt na Kongregaci pro blahořečení a svatořečení

Po shromáždění důkazních prostředků musí biskupský delegát dekretem zveřejnit spis. Zveřejnění spisu dekretem dovoluje postulátorovi a ochránci spravedlnosti nahlédnout do spisu a případně doplnit důkazy.¹⁷ Skutečnost nahlédnutí do spisu ochráncem spravedlnosti a postulátorem a (nebo) vicepostulátorem musí být písemně zaznamenána. Příslušný dokument se připojí k aktům šetření.¹⁸

Dekret o zveřejnění spisu

Konstatuji,

že dne ... měsíce ... roku ... se ochránce spravedlnosti vyjádřil, že nic nenamítá proti zveřejnění spisu ve výše uvedené kauze *super miro*;

že v řízení o domnělém zázračném uzdravení přičítaném služebníku Božímu N. N. byly s pečlivostí shromážděny všechny navržené důkazy, které bylo možno získat.

Rozhoduji,

o zveřejnění spisu výše uvedené kauzy a stanovuji pro toto zveřejnění 30 dnů souvislého času.

Poučení:

V souladu s instrukcí *Sanctorum Mater* č. 121–122 nechť ochránce spravedlnosti a postulátor prostudují akta spisu a předloží případné návrhy na doplnění spisu výsledkem svědků nebo listinnými důkazy.

místo, den

[razítko] [podpis] biskupského delegáta a notáře

Obdobně jako u řízení ohledně heroických ctností následuje překlad spisu do latiny nebo do jednoho z těchto jazyků: francouzština, angličtina, italština, portugalština a španělština.

Způsob vyhotovení akt

Všechna akta procesu se vyhotovují ve třech kopiích. První kopie se nazývá *archetyp* a na závěr šetření zůstává zapečetěna v archivu diecézní kurie, kde probíhalo šetření. Druhá kopie se nazývá *transsumpt* a posílá se do Říma. Třetí kopie se nazývá *veřejná kopie* a posílá se taktéž do Říma. *Trassumpt* a *veřejná kopie* se posílají do Říma, přičemž každá je zabalena do samostatného, zapečetěného balíčku. Pokud se v aktech nacházejí lékařské zprávy většího formátu než A4 (např. radiografické snímky), nebo menšího formátu (jako např. CD), vloží se originály do zapečetěné obálky a posílají se do Říma spolu s *transsumptem* a *veřejnou kopií*. Tři kopie musí být totožné, tzn. mít totéž číslování stránek. Pro získání dalších dvou kopií je možné zhotovit fotokopie *archetypu*. To znamená, že se vyhotoví akta jednoho *sessio*, podepíší se a poté se zhotoví jejich fotokopie.

Pro první a poslední *sessio*, pro něž je předepsána přítomnost biskupa, musí být autentické podpisy na všech třech kopiích. To znamená, že se nejprve zhotoví tři kopie a teprve poté se podepíší. Akta musí být sestavena z listů formátu A4. Listy musejí být volné, nikoliv svázané (ani sešité sešívačkou). To proto, aby – když dorazí do Říma – je na kongregaci poté, co je ověřil, mohli svázat. Listy musí být očíslovány počínaje stranou jedna. Číslování se musí provést až na závěr celého procesu a musí být ve všech třech kopiích shodné! Každá strana musí být označena razít-

kem notáře a jeho podpisem. Proto je notář nezbytnou osobou pro proces. Musí mít své vlastní razítko. Když se dělá závěrečné číslování stran, na každou stranu se vloží také razítko notáře a jeho podpis.

Zasedání k uzavření řízení

Zasedání k uzavření řízení se odvíjí podobně jako v řízení o prokázání heroických ctností. Může se uskutečnit buď v sídle soudu, nebo v residenci biskupa či v kostele. Tomuto zasedání, je-li to možné, předsedá biskup a účastní se ho biskupský delegát, ochránce spravedlnosti, postulátor, notáři a osoba, která má dopravit spis do Říma na kongregaci. Dokumenty, které je nutné připravit, jsou stejné jako při řízení ohledně prohlášení svatého na základě heroických ctností nebo mučednictví. Tímto posledním zasedáním se uzavírá diecézní fáze. Jak již bylo uvedeno, na kongregaci se posílá *transsumpt* a *veřejná kopie*.¹⁹ Ve zvláštní obálce se posílají prohlášení toho, kdo vedl řízení (povinné), ochránce spravedlnosti (pokud chce) a odborného znalce (doporučené).²⁰

2. Římská fáze

Průběh **římské fáze** záleží na tom, ve kterém stádiu se nachází řízení ohledně heroičnosti ctností služebníka Božího, na jehož přímluvu se událo domnělé zázračné uzdravení. Pokud není ještě prokázána heroičnost ctností, zapečetěná zásilka se spisem bude čekat až na tento okamžik.

Pokud je již služebník Boží ctihodný, pokračuje se v řízení. Na písemnou žádost postulátora římské fáze je otevřen balík se spisem a jsou zkontrolovány všechny náležitosti. Dalším krokem je konstatování platnosti diecézního šetření; vydává ho podtajemník kongregace a potvrzuje zasedání kongregace. Pokud je šetření uznáno za platné, postulátor ve spolupráci s podtajemníkem pokračuje v přípravě chronologického popisu události a *summaria* pro studium dvou znalců *ex offio*. Pokud se aspoň jeden znalec vyjádří pozitivně, pokračuje se v přípravě *positio super miro*, které bude předloženo *lékařské radě* (*consulta medica*). Pokud je potvrzeno (zkoumá, jestli uzdravení je vědecky nevysvětlitelné, instantní, dokonalé a trvalé), přechází k posouzení *kongresem teologů* (zkoumá bezprostřední spojení mezi příčinou a účinkem, tj. mezi skutečností vědecky nevysvětlitelnou a žádostí o přímluvu služebníka Božího). Při pozitivním absolvování všech dosavadních fází se přechází k posouzení shromážděním kardinálů a biskupů. Pokud je zázrak odhlasovaný, přichází záležitost k papeži, který má výlučné právo schválit uzdravení jako zázrak na přímluvu služebníka Božího. Konečně se může pokračovat v blahořečení Božího služebníka nebo ve svatořečení již blahoslaveného na základě heroických ctností nebo mučedníka, který byl již blahořečen.

Poznámky

* Tento příspěvek navazuje na článek o průběhu kanonizačního procesu publikovaného v časopise *Adnotatio iurisprudentiae* XV, 2/2008. Při tvorbě textu bylo (kromě zdrojů uvedených v poznámkách pod čarou) čerpáno z R. RODRÍGO, *Manuale delle cause di beatificazione e canonizzazione*, Roma 2004.

¹ Kán. 381 § 2: Diecéznímu biskupovi jsou naroveň postaveny osoby, které jsou v čele jiných společenství věřících, která jsou vyjmenována v kán. 368 (územní prelatura a územní opatství, apoštolský vikariát a apoštolská prefektura a natrvalo zřízená apoštolská administratura), pokud z povahy věci nebo právního ustanovení nevyplývá něco jiného.

² CONGREGATIO PRO CAUSIS SANCTORUM, *Normae servandae in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum* (dále NS), in: *Acta Apostolicae Sedis* 75, 1983, s. 396–403, zde čl. 5b.

³ CONGREGATIO PRO CAUSIS SANCTORUM, *Sanctorum Mater. Istruzione per lo svolgimento delle Inchieste dicesane o eparchiali nelle Cause dei Santi* (dále ISM), in: *Acta Apostolicae Sedis* 99, 2007, s. 465–510, zde čl. 38 § 1. „K žádosti o začátek šetření o domnělém zázraku postulátor připojí diecéznímu nebo eparchiálnímu biskupovi: 1. krátkou a přesnou zprávu o zvláštních okolnostech případu; 2. seznam svědků; 3. všechny dokumenty vztahující se k případu (NS 33, a).“

⁴ Tamtéž, NS 33, a.

⁵ ISM čl. 38 § 2.

⁶ NS 34, a.

⁷ Srov. ISM čl. 47 § 2. „Činitelé šetření jsou: biskupský delegát, promotor spravedlnosti, notář a případně lékařský znalec při šetření o domnělém zázračném uzdravení, anebo technický znalec při šetření o domnělém zázraku jiné povahy.“

⁸ NS čl. 17; 22, b; 15, a.

⁹ NS 33, a; srov. ISM čl. 60 § 3.

¹⁰ Srov. ISM čl. 60 § 4. „Znalec se musí zúčastňovat na zasedáních pro slyšení svědků s cílem navrhnout podle potřeby a okolností, prostřednictvím biskupského delegáta, vysvětlující otázky z oblasti své kompetence.“

¹¹ NS 33, a.

¹² ISM čl. 38 § 2.

¹³ Tamtéž čl. 107 § 1–2.

¹⁴ Tamtéž čl. 108 § 1–4.

¹⁵ NS 34, b.

¹⁶ ISM čl. 109–110.

¹⁷ NS 27.

¹⁸ Srov. ISM čl. 123.

¹⁹ Tamtéž 31, a.

²⁰ Tamtéž 31, c.